מסורת הש"ס

ה) **מאי דאסר שרא.** דהאי לראובן ושמעון דהדר אמר לה קודם מסירה אף לראובן ושמעון קאמר ואינו שיור: **או דלמא.** האי לראובן ושמעון דהדר קאמר חזרה היא שחזר והפך תנאו לומר לראובן ושמעון אני מתירך לנדם ותאמרי על הכל ו): **בעי רב אשי אף לשמעון מהו.** אמר לה חוץ מראובן ושמעון וחזר ואמר אף לשמעון מהו אם תימלי לומר היכא דחזר ואמר לשמעון ולא אמר אף דוקא לשמעון קאמר הכא מאי כיון דאמר אף ודאי התירה לשניהם דהאי אף לראובן קאי ואע"ג דלא הזכיר שמו: **או דלמא.** לשמעון ולא לראובן והאי אף אכולי עלמא קאי: **נענה.** הרים קולו. כל עניה הכתובה בתורה הרמת קול היא: **הרי שהלכה** וז. אחר גירושיה: **וישאם לאחיו.** של אותו האיש שנאסרה עליו בגירושין: **עוקר דבר.** מצות יבום שאסורה להתייבם לו: **שאין זה כריתות.** האמורה בתורה שלא אמרה תורה כריתות העוקר דבר מן התורה: **הכורת בינו לבינה.** והרי אכתי אגידא ביה ליאסר על אותו האיש: **לא נמצא גט כשל למפרע.** שהרי אמר לה על מנת שלא תנשאי לפלוני: **וכניה.** מן האמצעי ממזרין: **שאין זה כריתות.** לא אמרה תורה כריתות המביא את ישראל לידי פסול: **לא נמצאת אלמנה.** אלא כהן זה דהא לגביה לא איגרשה: **גרושה אצל כל אדם.** ועל ידי לד גירושין שבה אסרה הכתוב עליו כדאמרן (עיל) גרושה מאישה ז) לבדו אסורה לכהונה: **וק"ו.** והרי דברים ק"ו שאתה למד הימנו שלפני מיתת המגרש תהא אסורה לכל מפני לד אישות שבה: **ומה.** איסור גרושה שהוא קל לאיתא אצלו בעצמא מצינו שאסורה על כהן זה שהיא אלמנה אצלו מפני לד גירושין שבה: **אשת איש שהיא חמורה.** אינו דין שתאסר אצל מי שהתירו אצלו מפני לד אישות שבה: **אין מציבין את הארי לאחר מיתה.** אם היה קיים שמא ימות יחזיר לכם תשובה: **אים לבו פירכא.** כדמפרש ואזל לקמיה בתר מיתתא דבריתא: **איהו עקר.** כלומר וכי הוא עוקרו ממש הרי נעקר מאליו בגרמתו של זה. עוקר משמע העושה איסור בידים וכאומין הללו אינן מוטלין עליו לינמה שיהא הוא עוקרן: **בא אחיו לא ישא.** אלא יוכל האב לינס את בתו: **היינו פירכא.** דאמר רבא לבולהו אית להו פירכא: **ובמאי.** מוקי ר"ע פלוגתא דר"א ורבנן: **אי בחוץ מישרא שרי לה רבי אליעזר.** להתייבם לו מאחר שיבמת לאחר ונתקה מאישות הראשון לגמרי: **אלא בעל מנת.** מוקי לה דכיון דתנאה הוא ולא איתקיים נתנה גט בטל לתפרע וקיימא באיסור אשת איש: **ברומה וקדשים.** אסורין לישראל ומותרין לכהנים: **עריות.** בתו ואחותו: **באיסור קאמרינן.** נאסרה ע"י קידושין: **אשת איש.** מותרת לבעלה ואסורה לכל אדם: **היינו פירכא.** דקאמר רבא לעיל: **הרי פורה אצלו בונות.** דהא על מנת שלא תנשאי הוא דקאמר לה וקיימא בה מותרת לכל: **אלא בחוץ.** מוקי רבי יוסי הגלילי לפלוגתא דר"א הילכך פריך ליה הא שאסורה עליו לגמרי דלגביה לא איגרשה:

הרי

אף לשמעון מהו. נראה דאף לראובן נמי מספקא ליה: **ועמדה** ונישאת לזה **שנאסרה עליו לא נמצא גט בטל.** וא"ת והלא אין נישואין חלין שהרי אסורה עליו משום איסור אשת איש ומאי שנא מדתניא בתוספתא על מנת שלא תינשאי לאחר ולאחיך ה"ז גט על מנת שלא תבעלי לאחר ולאחיך אינו גט חוששין שמא תבעל להם משמע דבע"מ שלא תנשא להם אפילו ינשאת ה"ז גט והכא אמאי הגט בטל וי"ל דהכא עמדה וינשאת לאחר מיתת המגרש קאמר וכה"ג ל"ל לקמן גבי שלא תבעלי לאחר ולאחיך אין חוששין שמא תבעל להם משום דאסורה להם הא לאחר חוששין שמא תבעל אע"ג דאסורה לו ומי משום אשת איש מ"מ חוששין שמא תבעל לו לאחר מיתת המגרש והתם דתוספתא יש ליישב שלא תחלוק על הש"ס שלנו דהא דקתני התם על מנת שלא תבעלי לאחר ולאחיך אינו גט חוששין שמא תבעל להם הייני כלומר שאם נראה שתבעל להם שלא יהא גט וכא להשמיענו דבעל מנת שלא תינשא כו' אפילו ינשאת להם הוי גט ג"נ קא משמע לן דעל מנת שלא תבעלי לאחר ולאחיך לא בעי למימר דרך נשואין אלא דרך זנות בעלמא:

אילימא בחוץ לר' אליעזר מישרא שרי. ונעמא כיון דנשאה זה שהותרה לו נתרוקן לו כל האישות ופקע אישות של ראשון לגמרי: רבא

ממזרים הא למדת שאין זה כריתות דבר אחר הרי שהיה זה שנאסרה עליו כהן ומת המגרש לא נמצאת אלמנה אצלו וגרושה אצל כל אדם וק"ו מה גרושה שהיא קלה אסורה בשביל צד גירושין שבה אשת איש שהיא חמורה לא כ"ש הא למדת שאין זה כריתות אמר להן רבי יהושע אין משיבין את הארי לאחר מיתה אמר רבא כולהו אית להו פירכא לבר מדר' אלעזר בן עזריה דלית ליה פירכא תניא נמי הכי יא"ר יוסי רואה אני את דברי ר' אלעזר בן עזריה מדברי כולן: אמר מר נענה ר"ט ואמר הרי שהלכה זו ונשאת לאחיו של זה שנאסרה עליו ומת בלא בנים לא נמצא זה עוקר דבר מן התורה עוקר איהו עקר אלא מתנה לעקור דבר מן התורה מתנה מי קאמר לה לא סגי לה דלא מינסבא ליה לאחוה דהההוא גברא אלא גורם לעקור דבר מן התורה גורם * אלא מעתה בת אחיו לא ישא שמא ימות בלא בנים ונמצא גורם לעקור דבר מן התורה * היינו פירכא ובמאי אילימא בחוץ משרא שרא ר"א דתניא * יבמודה ר"א במגרש את אשתו ואמר לה הרי את מותרת לכל אדם חוץ מפלוני והלכה וניסת לאחד מן השוק ונתארמלה או נתגרשה שמותרת לזה שנאסרה עליו אלא בעל מנת נענה ר' יוסי הגלילי ואמר היכן מצינו אסור לזה ומותר לזה האסור אסור לכל והמותר מותר לכל ולא והרי תרומה וקדשים שאסורה לזה ומותרת לזה באיסור אשה קא אמרינן והרי עריות באישות קאמרינן הרי אשת איש היינו פירכא ובמאי אילימא בעל מנת הרי יהותרה אצלו בזנות אלא בחוץ נענה ר"ע ואמר הרי שהלכה זו ונישאת לאחד מן השוק והיו לה בנים ונתארמלה או נתגרשה ועמדה ונשאת לזה שנאסרה עליו לא נמצא גט בטל ובניה ממזרין אי הכי בבולה תנאי דעלמא נמי לא תנסיב דלמא לא מקיימא ליה לתנאיה ונמצא גט בטל ובניה ממזרין היינו פירכא ובמאי אילימא בחוץ משרא שרא ר"א דתניא מודה היה ר"א במגרש את אשתו ואמר לה הרי את מותרת לכל אדם חוץ מפלוני והלכה ונשאת לאחד מן השוק ונתארמלה או נתגרשה שמותרת לזה שנאסרה עליו אלא בעל מנת דבר אחר הרי שהיה זה שנאסרה עליו כהן ומת המגרש לא נמצאת אלמנה אצלו וגרושה אצל כל אדם וקל וחומר ומה גרושה שהיא קלה אסורה משום צד גירושין שבה אשת איש חמורה לא כל שכן ובמאי אילימא בעל מנת

הרי

מאי דאסר שרא לראובן מהו לראובן והוא הדין לשמעון והאי דקאמר לראובן משום דפתח ביה או דלמא לראובן דוקא יאואם תמצא לומר לראובן דוקא לשמעון יבמהו לשמעון וה"ה לראובן והאי דקאמר שמעון משום דסליק מיניה או דלמא לשמעון דוקא בעי רב אשי אף לשמעון מהו אף אראובן קאי או דלמא אף אעלמא קאי יתיקו: ת"ר יאלאחר פטירתו של ר"א נכנסו ארבעה זקנים להשיב על דבריו אלו הן יברבי יוסי הגלילי ור"ט ורבי אלעזר בן עזריה ור"ע נענה ר"ט ואמר הרי שהלכה זו ונישאת לאחיו של זה שנאסרה עליו ומת בלא בנים לא נמצא זה עוקר דבר מן התורה הא למדת שאין זה כריתות נענה רבי יוסי הגלילי ואמר היכן מצינו אסור לזה ומותר לזה האסור אסור לכל והמותר מותר לכל הא למדת שאין זה כריתות נענה רבי אלעזר בן עזריה ואמר כריתות דבר הכורת בינו לבינה הא למדת שאין זה כריתות נענה ר"ע ואמר הרי שהלכה זו ונשאת לאחד מן השוק והיו לה בנים ונתארמלה או נתגרשה ועמדה ונישאת לזה שנאסרה עליו לא נמצא גט בטל ובניה

עין משפט
נר מצוה

מז א ב ג מיי' פ"ח מהל' גירושין הלכה ם סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן קלו סעיף ד:
ד [מיי' שם ה"י טוש"ע שם סי' קמג סע"ז]:

גליון הש"ם

גמ' **אלא** מעתה בת אחיו לא ישא. עי' יבמות דף נט ע"ב תוס' ד"ה מוקי ד"ה קפק מ"ל: **שם אלא** מעתה בת אחיו בר' חייגו שדכא. לא זכיתי להבין דאיתו מהדומה דהתם לא טעלת לפניו לייטוס ולא הוי עקירה משא"כ כמאי דטעלת לפניו לייטוס דהא הגט המיכה גם ליכם אלא דא"ל לו ליכם דאז יעקר התנאי ויתבטל הגט וכמ"ש תוס' לעיל דתה"ע אינה פוטרת לגמרי אלא דאי לאחות אשה דאכתי לא הוי ערוה עד שתבעל. וכה כיון דזקוקה לו ואעפ"כ אינו יכול ליכנס מחמת תנאו אז הוי גרס עקרת המצוה ולא"כ: **שם** מודה ר"א וכו'. תמיה לי על הגמגמת הפוסקים דאסורים ואחרונים אם אחת כה ר"מ לדיקן בלאמר מרן משולב טוכבים פלוני דהגט כשר וכזה קיימא הסכרא דבנשאת לאחר דאותרת אח"כ גם לזה הפוכך טוכבים לכשיתגייר דהואיל ופסקה פסקה:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com